

20.5.2024

Kommun- och regionavdelningen

Lagstiftningsråd Saara Rahko

Statsrådets förordning om ändring av statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice

1 Bakgrund och bemyndiganden att utfärda förordning

Lagen om statsandel för kommunal basservice (618/2021, nedan *statsandelslagen*) trädde i kraft den 1 januari 2023. Med stöd av statsandelslagen utfärdades statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice (1393/2022).

Statsandelslagens 31 a § innehåller bestämmelser om ersättning för kommunens utvidgade finansieringsansvar. Ansvar för att ordna offentlig arbetskraftsservice kommer att överföras från staten till kommunerna vid ingången av 2025, då reformen av arbets- och näringstjänsterna träder i kraft. Ordandet av arbetskraftsservice utgör ett nytt statsandelsåliggande för kommunerna. Syftet med ersättningen är att ersätta kommunerna för det utvidgade finansieringsansvaret för arbetslöshetsförmånerna vid tvärsnittstidpunkten i enlighet med utfallsuppgifterna för 2023. Ersättningen är permanent och justeras inte i efterhand.

Ersättningarna enligt 31 a § i statsandelslagen bestäms på basis av de uppgifter om utbetalningen av arbetslöshetsförmåner år 2023 som fram till utgången av 2023 samlats hos arbetslöshetskassorna och Folkpensionsanstalten. I 31 a § 6 mom. föreskrivs om ett bemyndigande att utfärda förordning enligt vilket närmare bestämmelser om fastställande av beloppet av de ersättningar som avses i paragrafen och om de uppgifter som ska användas vid fastställandet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 Nuläge och de viktigaste förslagen och de huvudsakliga konsekvenserna

Det föreslås att det till statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice fogas en ny 7 a § i vilken det föreskrivs om beräkning av ersättning för kommunens utvidgade finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner.

FPA:s nya faktureringsssystem för kommuner som är under beredning blir klart först i slutet av 2024. På grund av utmaningarna i fråga om tidtabellerna för genomförandet av faktureringssystemet är det nödvändigt att genom förordning av statsrådet utfärda närmare bestämmelser om beräkningsmetoden, och beräkningarna måste göras med ungefärliga beräkningsmetoder. Dessa är

emellertid förenade med viss osäkerhet på kommunnivå. Den mest betydande osäkerhetsfaktorn hänför sig till det undantag som gäller integrationskunder. Av 14 kap. 3 a § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) framgår att det arbetsmarknadsstöd som betalas till en person som avses i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration finansieras med statsmedel, och den arbetslöshetsförmån som betalats till personen räknas inte in i arbetslöshetsförmånsdagarna under de tre år eller ett år som följer efter den första anteckningen om hemkommun. Det är svårt att identifiera gruppen integrationskunder, eftersom det i utkomstskyddet för arbetslösa för närvarande inte ställs några särskilda villkor för dem med tanke på rätten till förmåner. FPA har vid sin beräkning strävat efter att beakta dessa personer så väl som möjligt, men det finns en risk för att den grupp som identifieras som integrationskunder har blivit för stor i dem. Detta skulle på ett felaktigt sätt sänka den ersättning som betalas till statsandelen.

För att hantera den ovannämnda eventuella risken har social- och hälsovårdsministeriet i samband med ramberedningen föreslagit att den grupp som består av integrationskunder endast ska beaktas till hälften vid beräkningen av ersättningen (medeltal av beräkningarna A och B, se tabellen). Detta minskar risken för underdimensionerad ersättning, men beaktar dock delvis kommunens mindre finansieringsansvar i fråga om denna grupp.

A: Arbetsmarknadsstöd, ny kommunandel (integrationskunderna har inte uteslutits)	611 130 755 €
B: Arbetsmarknadsstöd, ny kommunandel (integrationskunderna har uteslutits)	571 676 910 €
Arbetsmarknadsstöd, ny kommunandel (medeltal)	591 403 832 €
Arbetsmarknadsstöd, nuvarande kommunandel	478 982 410 €
Skillnaden mellan ny och nuvarande, dvs. ersättning	112 421 422 €

I förordningen föreslås att det vid beräkningen av kommunandelen i fråga om gruppen integrationskunder ska användas en beräkningsmetod som baserar sig på ett medeltal av beräkningarna. Den föreslagna beräkningsmetoden bedöms bäst uppfylla syftet med 31 a § i statsandelslagen. Det finns osäkerhetsfaktorer kring hur ersättningen bildas, men den ersättning som beräknas enligt den föreslagna metoden är den bästa möjliga beräkning som kan göras med befintliga uppgifter. När undantaget i fråga om integrationskunder beaktas utifrån det ovan beskrivna medeltalet, kan i synnerhet risken för underdimensionerad ersättning minimeras.

Dessutom är beräkningen av ersättningarna förenad med andra osäkerhetsfaktorer, men deras nettoeffekter bedöms bli små. Därför finns det inget behov av närmare föreskrifter om hur de ska beaktas.

5 Specialmotivering

7 a §. Beräkning av ersättning för kommunens utvidgade finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner

I den föreslagna paragrafen föreskrivs det närmare om beräkning av den ersättning för kommunens utvidgade finansieringsansvar för arbetslöshetsförmåner som hänför sig till reformen av arbets- och näringstjänsterna. De preciserande bestämmelserna gäller hur förmånsutgifterna för integrationskunder som får statsfinansierade arbetslöshetsförmåner ska beaktas som en post som minskar ersättningen. Det arbetsmarknadsstöd som i enlighet med 14 kap. 3 a § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) betalas till en i 2 § 1 mom. i lagen om främjande av integration (681/2023) avsedd person och som finansieras med statsmedel räknas inte in i de arbetslöshetsförmånsdagar som inverkar på ersättningen. Därför föreslås i paragrafen att som kommunens ersättning beaktas hälften av det sammanlagda beloppet av de ur Folkpensionsanstaltens register valda betalningsperioder där förmånstagaren inte är finsk medborgare och personens hemkommun saknas eller uppgifter om hemkommun har uppkommit inom ett eller tre år från ingången av betalningsperioden. På så sätt kan ersättningen enligt tillgänglig information bäst motsvara det faktiska utvidgade finansieringsansvaret för kommunerna.

6 Ikraftträdande

Förordningen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Förslag:

Det föreslås att statsrådet utfärdar en förordning om ändring av statsrådets förordning om statsandel för kommunal basservice.